

Záměr provádět stavební činnost na výše uvedeném pozemku, který se nachází na území s archeologickými nálezy, nebyl stavebníkem před zahájením prací v rozporu s ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči oznámen Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky (dále jen „Archeologický ústav“).

Dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni oznámit záměr provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Tato povinnost tedy stavebníkovi vyplývá ze zákona.

Dle ust. § 39 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči se fyzická osoba „*dopustí přestupku tím, že nesplní oznamovací povinnost stanovenou v § 21 odst. 4, § 22 odst. 2 nebo § 23 odst. 2 tohoto zákona*“. Za spáchání tohoto přestupku lze v souladu s ust. § 39 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči uložit pokutu až do výše 4 000 000 Kč.

MHMP OPP ověřil, že k oznámení dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči nedošlo. Přípisem č. j. MHMP 975006/2025 ze dne 10. 10. 2025 požádal MHMP OPP Archeologický ústav o sdělení, zda byla stavebníkem splněna povinnost oznámit Archeologickému ústavu záměr provádět předmětnou stavební činnost na daném pozemku dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, jak hodnotná je daná lokalita z archeologického hlediska a jak vysokou újmu veřejného zájmu představuje případné nesplnění povinnosti stavebníka podle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči.

Dne 2. 12. 2025 obdržel MHMP OPP od Archeologického ústavu vyjádření [REDACTED] ze dne 7. 11. 2025, v němž Archeologický ústav potvrdil, že mu nebylo doručeno žádné oznámení o stavební činnosti či jejím záměru na dané lokalitě. Archeologický ústav ve svém sdělení dále uvedl, že „*na katastrálním území Běchovice byly zjištěné archeologické nálezy datované do období neolitu, eneolitu, doby bronzové, starší a mladší doby železné, doby římské, období středověku a novověku. Považujeme za nepochybné, že se jedná o území s archeologickými nálezy ve smyslu znění § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. Veškerým stavebním či jiným destruktivním zásahům do území s archeologickými nálezy měl předcházet záchranný archeologický výzkum. Na základě Vámi poskytnutých informací však nelze jednoznačně potvrdit, zda mohlo v důsledku realizované stavební činnosti dojít k poškození či zničení archeologických nálezů.*“

Z kopie společného souhlasu se stavebním záměrem Úřadu městské části Praha 21, odboru stavební úřad, [REDACTED], který nabyl právních účinků [REDACTED], MHMP OPP zjistil, že stavebníkem, který nesplnil předmětnou zákonnou oznamovací povinnost, je [REDACTED]. Kopie tohoto společného souhlasu je součástí spisu vedeného v dané věci.

MHMP OPP dále uvádí, že z mapy památkové péče informačního systému WebGIS bylo zjištěno, že v blíže nespecifikované době v mimovegetačním období roku 2022 nebylo provádění stavební činnosti na daném pozemku ještě zahájeno, jelikož na ortofotomapě je zachycena prázdná parcela. Z fotodokumentace dostupné v aplikaci Mapy.cz – Panorama pak bylo zjištěno, že dne 23. 8. 2023 se na předmětném pozemku nachází již hrubá stavba rodinného domu. Výkopové práce související se začátkem stavby tedy proběhly v průběhu roku 2023.

Smyslem záchranného archeologického výzkumu, tak jak jej upravuje ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, je nutnost zachránit a zdokumentovat archeologické nálezy jako jedinečný a nenahraditelný pramen poznání života člověka od počátků jeho existence. Základním účelem oznamovací povinnosti je, aby bylo popř. umožněno provést záchranný archeologický výzkum.

Ochranu archeologického kulturního dědictví na území České republiky dále upravuje Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná), která byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 99/2000 Sb.m.s., a pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 23. září 2000 (dále jen „úmluva“). Cílem úmluvy je ochraňovat archeologické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia. Za tímto účelem se za součásti archeologického dědictví považují veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období, jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí, o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva. Přistoupením k úmluvě se Česká republika zavázala uplatňovat procedury k povolování vykopávek a dalších archeologických činností a k doзору nad nimi tak, aby bylo zajištěno, že archeologické vykopávky a průzkumy budou prováděny vědeckým způsobem a za předpokladu, že kdykoli to bude možné, budou se používat nedestruktivní průzkumné metody.

K projednávání přestupků podle ust. § 39 odst. 2 zákona o státní památkové péči je příslušný krajský úřad. Zvýšená míra veřejného zájmu na ochraně archeologického dědictví a jeho zachování je vyjádřena vyšší horní hranicí zákonné sazby, která činí 4 000 000 Kč. Dolní hranice sazby stanovena není.

Skutek ██████████ posuzuje MHMP OPP z hlediska památkové péče. Zájem státní památkové péče jakožto veřejný zájem je v daném případě vyjádřen v zákoně o státní památkové péči a v úmluvě. Chráněným veřejným zájmem je ochrana kulturního dědictví.

Přestupkem je podle ust. § 5 zákona č. 250/2016 Sb. společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Nesplnění oznamovací povinnosti stanovené v ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči je za přestupek výslovně označeno v ust. § 39 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči. Formální znak přestupku je v daném případě dán, znaky stanovené zákonem o státní památkové péči jsou naplněny, nejde též o trestný čin. Přestupek kvalifikoval MHMP OPP jako čin protiprávní, neboť neshledal žádnou okolnost, která by protiprávnost vylučovala. MHMP OPP shledal, že je dán i materiální znak, a sice společenská škodlivost přestupku (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 9 As 34/2012 - 28 ze dne 9. 8. 2012 (dostupný na www.nssoud.cz), kde NSS vyslovil, že: *„již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň společenské nebezpečnosti zpravidla vyšší než nepatrný.“*

██████████ realizací předmětné stavební činnosti na území s archeologickými nálezy, aniž by její zahájení předem oznámil Archeologickému ústavu podle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, spáchal přestupek, neboť zákonem stanovenou povinnost nesplnil.

Z podkladů shromážděných ve správním spisu jednoznačně vyplývá, že ██████████ nesplnil povinnost, která mu je, jako stavebníkovi, uložena zákonem o státní památkové péči. MHMP OPP má proto za prokázané, že v daném případě jednáním ██████████ došlo k porušení oznamovací povinnosti stanovené v ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči.

Podle ust. § 15 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění, přičemž postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. V případě přestupku podle ust. § 39 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči není zákonem výslovně stanoveno, že je třeba úmyslného zavinění, tudíž postačí zavinění z nedbalosti.

Předmětný přestupek byl dle posouzení MHMP OPP spáchán [REDACTED] z nedbalosti, jelikož [REDACTED] s ohledem na výše uvedené podle § 15 odst. 3 písm. b) zákona 250/2016 Sb. měl a mohl vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem o státní památkové péči.

MHMP OPP při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlížel v souladu s ust. § 37 a § 38 zákona č. 250/2016 Sb. ke všem relevantním kritériím (uvedeným demonstrativním výčtem): k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem (ust. § 39 a § 40 zákona č. 250/2016 Sb.), k významu a hodnotám dané nemovitosti a k rozsahu způsobené škody. NSS v rozsudku č. j. 7 As 71/2010 - 97 ze dne 30. 9. 2010 uvedl, že: „mezi hlediska individualizace trestu v dané věci patří zejména závažnost správního deliktu, význam chráněného zájmu, který byl správním deliktem dotčen, způsob spáchání správního deliktu, jeho následky a okolnosti, za nichž byl spáchán“.

MHMP OPP hodnotil závažnost protiprávního jednání [REDACTED] včetně důsledku, resp. následku tohoto jednání. Předmětný pozemek se nachází na území s archeologickými nálezy. V katastrálním území Běchovice byly v minulosti zjištěny archeologické nálezy datované do období neolitu *eneolitu*, *doby bronzové*, *starší a mladší doby železné*, *doby římské*, *období středověku a novověku*. V podloží tudíž mohly být zachovány zahloubené archeologické situace.

Ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči má Archeologickému ústavu zabezpečit, aby byl včas informován o zamýšlených zemních a stavebních pracích, aby mohl v časovém předstihu (před zahájením stavebních prací) uplatnit požadavky na záchranu a vědeckou dokumentaci případných archeologických nálezů na území s archeologickými nálezy. Jde při tom o nutnost zachránit a zdokumentovat formou předstihových záchranných výzkumů archeologické nálezy jako jedinečný a nenahraditelný pramen pro poznání života člověka od počátku jeho existence. Tím, že [REDACTED] nesplnil svoji zákonem uloženou povinnost, znemožnil Archeologickému ústavu předejít provedením záchranného archeologického výzkumu ohrožení archeologického dědictví ve smyslu úmluvy.

Jako k polehčující okolnosti pak MHMP OPP přihlédl ke skutečnosti, že se jedná o první porušení právních předpisů [REDACTED] v oblasti působnosti MHMP OPP.

Přitěžující okolnosti MHMP OPP neshledal.

MHMP OPP je při rozhodování o přestupku vázán základními zásadami, jež ovládají správní řízení, tedy i správní trestání, a jež jsou vyjádřeny zejména v ust. § 2 až § 8 správního řádu. V této souvislosti MHMP OPP zdůrazňuje, že je povinen v souladu s tzv. zásadou legitimního očekávání přihlížet i k tomu, jak postupoval ve skutkově shodných nebo obdobných případech, a to z toho důvodu, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly, neboť v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je správní orgán vázán svou rozhodovací praxí, která je základním předpokladem předvídatelnosti činnosti a postupů správního orgánu a jeho rozhodování.

Podle ust. § 39 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči lze za předmětný přestupek uložit pokutu až do výše 4 000 000 Kč. S ohledem na meze správního uvážení a s ohledem na všechny relevantní skutečnosti, s přihlédnutím k závažnosti přestupku a jeho následkům, pak MHMP OPP stanovil vyšší pokuty při dolní hranici zákonného rozpětí, avšak tak, aby uložená sankce působila zejména preventivně. Vzhledem ke všem výše zmíněným úvahám má MHMP OPP za to, že pokuta stanovená při dolní hranici zákonného rozpětí, kdy horní hranice je stanovena ve výši 4 000 000 Kč, bude působit zejména preventivně a výchovně

s ohledem na další chování [REDACTED] v souvislosti s případným nakládáním s dotčenou nemovitostí a splní tak svůj účel.

MHMP OPP se zabýval i otázkou zachování lhůty pro projednání přestupku. Podle ust. § 30 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb. činí v daném případě promlčecí doba 3 roky, neboť dle ust. § 39 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči lze uložit správní trest – pokutu s horní hranicí 4 000 000 Kč. Podle ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po spáchání přestupku. Přestupek podle ust. § 39 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči [REDACTED] spáchal v blíže nezjištěné době, nejdříve však ve vegetačním období roku 2023. Běh této lhůty se však podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku, vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným; je-li prvním úkonem v řízení vydání příkazu, přerušuje se běh promlčecí doby jeho doručením, vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání, přičemž přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová. Pokud byla promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek v souladu s ust. § 32 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb. zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání. MHMP OPP konstatuje, že v daném případě je lhůta pro projednání přestupku zachována.

MHMP OPP postupoval v souladu s ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb. a ust. § 150 správního řádu a za spáchaný přestupek uložil [REDACTED] správní trest pokuty formou příkazu, jehož vydání je prvním úkonem v řízení. Pro daný postup byly naplněny zákonné předpoklady, MHMP OPP považuje skutkové zjištění v dané věci za dostatečné. Jelikož je vydání tohoto příkazu prvním úkonem v řízení, neuložil MHMP OPP [REDACTED] v souladu s ust. § 150 odst. 4 správního řádu povinnost nahradit náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne jeho oznámení, a to podáním učiněným u Magistrátu hlavního města Prahy, odboru památkové péče. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Zpětvzetí odporu není přípustné. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Mgr. Jiří Skalický

ředitel odboru památkové péče

Rozdělovník

II. MHMP OPP - spis